

Przyjęto Uchwałą nr 11/2016 Zarządu LBS w Strzałkowie z dnia 10.02.2016r.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 10.02.2016r.

Traci moc Uchwała nr 125/2014 z dnia 29.12.2014r.

**REGULAMIN UDZIELANIA KREDYTÓW
DLA KLIENTÓW INSTYTUCJONALNYCH
w Ludowym Banku Spółdzielczym w Strzałkowie**

Strzałkowo, luty 2016r.

Spis treści

ROZDZIAŁ 1. Postanowienia ogólne.....	2
ROZDZIAŁ 2. Podstawowe zasady i warunki udzielania kredytów	4
ROZDZIAŁ 3. Prawne zabezpieczenie spłaty kredytu	6
ROZDZIAŁ 4. Oprocentowanie, opłaty i prowizje	7
ROZDZIAŁ 5. Postawienie kredytu do dyspozycji kredytobiorcy	9
ROZDZIAŁ 6. Zobowiązania i uprawnienia kredytobiorcy	9
ROZDZIAŁ 7. Spłata kredytu	10
ROZDZIAŁ 8. Reklamacje, skargi, wnioski.....	11
ROZDZIAŁ 9. Zakończenie umowy	13
ROZDZIAŁ 10. Postanowienia końcowe	14

ROZDZIAŁ 1. Postanowienia ogólne

§ 1

1. Niniejszy „Regulamin udzielania kredytów dla klientów instytucjonalnych w Ludowym Banku Spółdzielczym w Strzałkowie”, zwany dalej regulaminem, określa zasady udzielania kredytów związanych z finansowaniem prowadzonej działalności i warunki ich spłaty obowiązujące w Ludowym Banku Spółdzielczym w Strzałkowie oraz prawa i obowiązki stron umowy.
2. Regulamin znajduje zastosowanie również w przypadku kredytowania jednostek samorządu terytorialnego oraz wspólnot mieszkaniowych, a także wystawiania gwarancji i poręczeń.
3. Postanowienia regulaminu są dla stron wiążące, jeżeli strony w umowie nie określą odmiennie swych praw i obowiązków.

§ 2

Określenia użyte w regulaminie oznaczają:

- 1) **Bank** – Ludowy Bank Spółdzielczy w Strzałkowie lub jego jednostka organizacyjna;
- 2) **dzień roboczy** – dzień kalendarzowy inny niż sobota lub dzień określony odrębnymi przepisami jako dzień wolny od pracy, w którym Bank prowadzi obsługę klientów w zakresie uregulowanym regulaminem;
- 3) **działalność gospodarcza** – zarobkowa działalność wytwórcza (produkcyjna), budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły, w tym również działalność rolnicza rozumiana jako działalność wytwórcza w rolnictwie w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego, a także wynajmowanie przez rolników do 5 pokoi, sprzedaży posiłków domowych i świadczenia w gospodarstwach rolnych innych usług związanych z pobytem turystów;
- 4) **gwarancja** – jest to jednostronne zobowiązanie banku gwaranta, że po spełnieniu przez podmiot uprawniony (beneficjenta gwarancji) określonych warunków zapłaty, które mogą być stwierdzone określonymi w tym zapewnieniu dokumentami, jakie beneficjent załączy do sporządzonego we wskazanej formie żądania zapłaty, bank ten wykona świadczenie pieniężne na rzecz beneficjenta gwarancji – bezpośrednio albo za pośrednictwem innego banku;
- 5) **jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej** – podmiot, któremu ustawa przyznaje zdolność prawną;
- 6) **klient/klient instytucjonalny** – osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, o ile posiada zdolność prawną, osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, w tym wspólnik spółki cywilnej lub rolnik;
- 7) **kredyt** – środki pieniężne oddane przez bank do dyspozycji kredytobiorcy na warunkach i na cel określony w umowie; o ile regulamin nie stanowi inaczej, albo z właściwości zobowiązania nie wynika nic innego, w jego rozumieniu kredyt to także pożyczka, gwarancja albo poręczenie;
- 8) **kredyt obrotowy** – kredyt w rachunku kredytowym albo rachunku bieżącym, udzielany na sfinansowanie bieżących potrzeb finansowych kredytobiorcy;
- 9) **kredyt w rachunku bieżącym** – kredyt odnawialny, ewidencjonowany w rachunku bieżącym wykorzystywany poprzez realizację dyspozycji kredytobiorcy składanych w ciężar tego rachunku,

- 10) **kredyt inwestycyjny** – kredyt nieodnawialny, przeznaczony na finansowanie realizowanych przez kredytobiorcę inwestycji,
- 11) **kredytobiorca** – klient instytucjonalny, który zawarł z Bankiem umowę,
- 12) **LtV** – wskaźnik wyrażający stosunek wartości ekspozycji kredytowej do wartości nieruchomości - w stosunku do ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach komercyjnych,
- 13) **należności przeterminowane** – należności Banku, niespłacone w terminach określonych w umowie lub w terminie wskazanym przez Bank,
- 14) **okres karencji/karencja** – ustalony w umowie okres od dnia zawarcia umowy do ustalonego w niej terminu, w którym kredytobiorca nie jest zobowiązany do spłaty kredytu i/lub odsetek,
- 15) **okres kredytowania** – okres liczony od dnia udzielenia kredytu do dnia całkowitej spłaty należności z tytułu kredytu wraz z odsetkami,
- 16) **placówka banku** – jednostka organizacyjna Banku, prowadząca obsługę klientów instytucjonalnych w zakresie określonym regulaminem,
- 17) **poręczenie** – umowa, przez którą Bank zobowiązuje się do wypłacenia wierzycielowi zleceniodawcy poręczenia określonej kwoty pieniężnej, w przypadku gdyby zleceniodawca poręczenia nie wypełnił świadczenia, do którego był zobowiązany,
- 18) **postawienie kredytu do dyspozycji kredytobiorcy/oddanie kredytu do dyspozycji kredytobiorcy** – umożliwienie kredytobiorcy wykorzystania kredytu po spełnieniu wszelkich warunków określonych w umowie i na warunkach w niej określonych,
- 19) **postawienie kredytu w stan wymagalności** – żądanie przez Bank spłaty kredytu przed umownym terminem spłaty,
- 20) **pożyczka** – środki pieniężne przeniesione przez Bank na własność pożyczkobiorcy na podstawie umowy pożyczki i na warunkach tam określonych, które pożyczkobiorca zobowiązany jest zwrócić Bankowi w tej samej ilości oraz zapłacić odsetki, w sposób i terminach ustalonych w umowie pożyczki,
- 21) **prawne zabezpieczenie spłaty kredytu** – przewidziana prawem forma zabezpieczenia wierzytelności Banku z tytułu udzielonego kredytu, przyjmowana przez Bank zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami dotyczącymi prawnego zabezpieczenia wierzytelności Banku,
- 22) **Prawo bankowe** – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe,
- 23) **Prawo dewizowe** – ustawa z dnia 27 lipca 2002 r. – Prawo dewizowe,
- 24) **rachunek bieżący** – rachunek bankowy służący klientowi instytucjonalnemu do przeprowadzania rozliczeń pieniężnych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, prowadzony przez Bank na podstawie obowiązującej w nim regulacji,
- 25) **rachunek kredytowy** – rachunek służący do ewidencjonowania stanu zadłużenia kredytobiorcy,
- 26) **rachunek obsługi kredytu** – rachunek bieżący, rachunek pomocniczy lub rachunek spłaty kredytu, z którego dokonywana jest spłata kapitału kredytu, odsetek, opłat, prowizji i kosztów,
- 27) **rachunek spłaty kredytu** – nieoprocentowany rachunek wskazany w umowie, na który kredytobiorca wpłaca środki przeznaczone na spłatę kapitału kredytu, odsetek, opłat, prowizji i kosztów,
- 28) **rata kredytu** – część kredytu przypadająca do spłaty przez kredytobiorcę w wysokości i terminie określonych w umowie i/lub harmonogramie (planie spłaty),
- 29) **reklamacja** – każde wystąpienie klienta skierowane do Banku zawierające zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez Bank w zakresie wykonywanych czynności bankowych w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe;

- 30) **rezydent** – klient instytucjonalny mający siedzibę w kraju - w rozumieniu ustawy Prawo dewizowe,
- 31) **rolnik** – osoba fizyczna, prowadząca działalność rolniczą,
- 32) **skarga** – każde wystąpienie klienta, z wyjątkiem reklamacji, kierowane do Banku odnoszące się do zastrzeżeń dotyczących usług świadczonych przez Bank lub wykonywanej przez Bank działalności;
- 33) **stopa referencyjna NBP** – jedna z podstawowych stóp procentowych ustalanych przez Radę Polityki Pieniężnej ,
- 34) **stopa redyskonta weksli NBP** – określa cenę, po jakiej Narodowy Bank Polski udziela kredytów bankom komercyjnym (kupuje weksle od banków komercyjnych),
- 35) **strona internetowa** – strona internetowa Banku, www.lbsstrzalkowo.pl,
- 36) **suma gwarancyjna/poręczenia** – określona w umowie kwota, stanowiąca górną granicę odpowiedzialności Banku z tytułu udzielonej gwarancji/poręczenia,
- 37) **tablica** – tablica ogłoszeń w Banku,
- 38) **taryfa** – obowiązująca w Banku tabela prowizji i opłat bankowych,
- 39) **termin spłaty** – wskazana w umowie i/lub harmonogramie kredytu data spłaty całości lub części kredytu (raty) i odsetek,
- 40) **transza kredytu** – część kredytu postawiona do dyspozycji kredytobiorcy w wysokości i terminie określonym w umowie,
- 41) **umowa** – umowa kredytu zawarta pomiędzy Bankiem a kredytobiorcą,
- 42) **waluta kredytu** – waluta, w której udzielany jest kredyt,
- 43) **waluta spłaty kredytu** - waluta, w której kredyt jest spłacany,
- 44) **WIBOR** – (ang. *Warsaw Interbank Offered Rate*) – liczona w stosunku rocznym stopa procentowa pożyczek na polskim rynku międzybankowym; ustalana jest w każdy dzień roboczy o godzinie 11.00 czasu warszawskiego,
- 45) **wniosek** – wniosek o udzielenie produktu kredytowego,
- 46) **wnioskodawca** – klient instytucjonalny, który złożył w Banku wniosek,
- 47) **wypłata kredytu** – wykorzystanie przez kredytobiorcę całości lub części kredytu na warunkach i w sposób określony w umowie,
- 48) **wyróżnik marketingowy** – nazwa produktowa kredytu wyróżniająca dany produkt spośród innych,
- 49) **zdolność kredytowa** – zdolność klienta instytucjonalnego do spłaty kredytu wraz z odsetkami w terminach określonych w umowie,

ROZDZIAŁ 2. Podstawowe zasady i warunki udzielania kredytów

§ 3

1. Na warunkach określonych w regulaminie Bank udziela klientom instytucjonalnym następujących rodzajów kredytów:
 - 1) z uwagi na przedmiot kredytowania:
 - a) kredytu obrotowego,
 - b) kredytu inwestycyjnego,
 - 2) z uwagi na formę wykorzystania:
 - a) kredytu w rachunku bieżącym,
 - b) kredytu w rachunku kredytowym,
 - 3) z uwagi na okres kredytowania:
 - a) kredytu krótkoterminowego – z okresem kredytowania do 1 roku,
 - b) kredytu średnioterminowego – z okresem kredytowania powyżej 1 roku do 3 lat,
 - c) kredytu długoterminowego – z okresem kredytowania powyżej 3 lat,

2. Bank udziela kredytów klientom instytucjonalnym w złotych polskich.
3. Na warunkach określonych w regulaminie Bank udziela także pożyczek, prolongat, gwarancji i poręczeń.
4. Bank może udzielać kredytów zgodnie z ofertą Banku.
5. Kredyty mogą posiadać wyróżnik marketingowy wskazany w umowie.
6. Kredyty udzielane są na okres ustalony w umowie.
7. Umowa określa wzajemne zobowiązania stron, warunki udzielenia kredytu oraz prawne zabezpieczenie spłaty kredytu.
8. Kwota kredytu uzależniona jest od zdolności kredytowej wnioskodawcy i oferty Banku w ramach danego rodzaju kredytu.
9. Kredyty udzielane są kredytobiorcom – osobom fizycznym, zamieszkującym lub prowadzącym przedsiębiorstwo na terenie działania Banku lub kredytobiorcom – osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej, mającym siedzibę lub jednostki organizacyjne na terenie działania Banku.

§ 4

Bank udziela kredytów ze środków własnych lub źródeł zewnętrznych, w ramach posiadanych uprawnień.

§ 5

Przedmiotem kredytowania mogą być wszelkie przedsięwzięcia, a w szczególności:

- 1) przedsięwzięcia zmierzające do podjęcia nowej działalności lub rozwoju już istniejącej,
- 2) bieżące potrzeby związane z działalnością gospodarczą.

§ 6

1. Warunkiem udzielania kredytu przez Bank jest posiadanie przez kredytobiorcę zdolności kredytowej.
2. Posiadanie przez wnioskodawcę zdolności kredytowej nie zobowiązuje Banku do udzielenia kredytu.
3. Bank może udzielić kredytu wnioskodawcy, który nie posiada zdolności kredytowej pod warunkiem ustanowienia szczególnego sposobu zabezpieczenia spłaty kredytu, z jednoczesnym przedstawieniem programu naprawy gospodarki podmiotu, którego realizacja zapewni, w ocenie Banku, uzyskanie zdolności kredytowej w określonym terminie.
4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio przy udzieleniu kredytu nowo utworzonemu przedsiębiorcy, osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej.
5. Bank uzależnia przyznanie kredytu oraz ustalenie warunków kredytowania również od:
 - 1) celowości gospodarczej przedsięwzięcia lub działalności,
 - 2) efektywności przedsięwzięcia finansowanego kredytem,
 - 3) zaangażowania środków własnych w realizowane przedsięwzięcie,
 - 4) właściwego zabezpieczenia spłaty kredytu,
 - 5) stopnia ryzyka kredytowego.
6. Bank może odmówić udzielenia kredytu bez podania przyczyny.
7. Na pisemny wniosek wnioskodawcy, Bank przekazuje w formie pisemnej wyjaśnienie dotyczące dokonanej przez siebie oceny zdolności kredytowej, za opłatą wskazaną w tarifie.
8. Udzielenie kredytu może być uzależnione od posiadania przez klienta instytucjonalnego rachunku bieżącego w Banku.

§ 7

1. Wnioskodawca zobowiązany jest złożyć w Banku:
 - 1) wniosek według wzoru obowiązującego w Banku, podpisany przez osoby uprawnione do składania oświadczeń woli w imieniu wnioskodawcy,
 - 2) dokumenty, wymagane przez Bank, do oceny zdolności kredytowej wnioskodawcy; ilość i rodzaj dokumentów oraz informacji składanych przez wnioskodawcę przy wniosku uzależniona jest od rodzaju prowadzonej działalności, okresu współpracy z Bankiem, rodzaju finansowanej transakcji, rodzaju i kwoty kredytu oraz okresu kredytowania,
 - 3) dokumenty dotyczące proponowanego prawnego zabezpieczenia spłaty kredytu, w szczególności:
 - a) dokumenty określające prawo własności,
 - b) umowy ubezpieczenia,
 - c) dokumenty określające wartość przedmiotu zabezpieczenia.
2. Wnioskodawca, na żądanie Banku, zobowiązany jest zlecić rzeczoznawcy, na swój koszt, sporządzenie wyceny przedmiotu zabezpieczenia. Bank zastrzega sobie prawo do wskazania listy niezależnych rzeczoznawców oraz do weryfikacji przedstawionej przez rzeczoznawcę wyceny, a w uzasadnionych wypadkach także do jej odrzucenia w części lub w całości.
3. Bank weryfikuje informacje zawarte w dokumentacji opisanej w ust. 1 i może dokonywać odpowiednich badań i inspekcji u wnioskodawcy ubiegającego się o kredyt.
4. Przedmiotem badań i inspekcji mogą być księgi handlowe przedsiębiorstwa, dokumentacja finansowa, marketingowa, handlowa i inna, a także stan majątku wnioskodawcy oraz proponowane zabezpieczenie spłaty kredytu.
5. Bank zastrzega sobie także prawo do kontaktowania się z innymi bankami i instytucjami w celu uzyskania informacji mogących przyczynić się do oceny sytuacji wnioskodawcy.
6. Bank każdorazowo indywidualnie określa dokumenty i informacje stanowiące podstawę oceny zdolności kredytowej.

ROZDZIAŁ 3. Prawne zabezpieczenie spłaty kredytu

§ 8

1. Ustanowienie prawnego zabezpieczenia spłaty kredytu może być warunkiem udzielenia kredytu.
2. Bank może żądać ustanowienia jednej lub wielu form prawnego zabezpieczenia spłaty kredytu.
3. Bank wypłaca kredyt pod warunkiem skutecznego ustanowienia prawnego zabezpieczenia spłaty kredytu, o ile umowa nie stanowi inaczej.
4. Wszelkie koszty związane z ustanowieniem, zniesieniem i zmianą prawnego zabezpieczenia spłaty kredytu ponosi kredytobiorca.
5. Bank może żądać zmiany lub ustanowienia dodatkowego prawnego zabezpieczenia spłaty kredytu w przypadku:
 - 1) zagrożenia lub utraty zdolności kredytowej przez kredytobiorcę,
 - 2) zmniejszenia się wartości rynkowej przedmiotu zabezpieczenia,
 - 3) zagrożenia terminowej spłaty kredytu lub odsetek.
6. Na żądanie Banku kredytobiorca zobowiązany jest do przedstawienia operatu szacunkowego nieruchomości stanowiącej prawne zabezpieczenie spłaty kredytu sporządzonego przez rzeczoznawcę majątkowego staraniem i na koszt kredytobiorcy.

ROZDZIAŁ 4. Oprocentowanie, opłaty i prowizje

§ 9

1. Kredyt jest oprocentowany według określonej w umowie:
 - 1) stałej stopy procentowej,
 - 2) zmiennej stopy procentowej, ustalonej decyzją Zarządu Banku,
 - 3) zmiennej stopy procentowej stanowiącej sumę stawki bazowej i marży Banku.
2. Stała stopa procentowa oznacza, że w trakcie trwania umowy oprocentowanie kredytu nie ulega zmianie.
3. Stawka bazowa jest ustalana w oparciu o właściwą, określoną w umowie, stopę WIBOR albo stopę redyskonta weksli NBP, albo stawkę bazową Banku; zmiana oprocentowania wynikająca ze zmiany stopy WIBOR albo stopy redyskonta weksli NBP, nie stanowi zmiany warunków umowy i nie może być podstawą do jej wypowiedzenia.
4. Informacje o zmianie właściwej stopy WIBOR albo stopy redyskonta weksli NBP, publikowane na tablicy, w prasie codziennej (np. w dzienniku „Rzeczpospolita”) należy traktować, jako powiadomienie przez Bank o zmianie oprocentowania kredytu.
5. Zmienna stopa procentowa ustalana decyzją Zarządu Banku/ stopa bazowa Banku może ulec zmianie w przypadku zmiany, o co najmniej 0,1% jednego z niżej wymienionych czynników:
 - 1) stopy WIBOR (lub LIBOR lub EURIBOR) 1M, 3M, 6M, 12M,
 - 2) stopy procentowej bonów skarbowych 52-tygodniowych,
 - 3) stopy redyskonta weksli NBP,
 - 4) stopy procentowej kredytu lombardowego NBP,
 - 5) wysokości stopy rezerw obowiązkowych.w zakresie wynikającym z tej zmiany, co oznacza iż zmiana wysokości jednego z wyżej wymienionych czynników może powodować zmianę wysokości oprocentowania kredytu o taką samą liczbę punktów procentowych.
6. W przypadku określonym w ust. 5 zmiana wysokości oprocentowania następuje z dniem wskazanym w Uchwale Zarządu Banku, zmieniającej wysokość stopy procentowej; o każdej zmianie oprocentowania kredytobiorca oraz poręczyciele są informowani poprzez umieszczenie informacji na tablicy oraz na stronie internetowej.
7. Przyjmuje się, że kredytobiorca oraz poręczyciele są poinformowani o zmianie oprocentowania najpóźniej 14 dnia od opublikowania informacji o zmianie.
8. Wysokość marży Banku może być zmieniana, w trakcie trwania umowy, w sytuacjach określonych w umowie.
9. Na zmianę marży Banku wpływają następujące czynniki:
 - 1) wydłużenie okresu kredytowania,
 - 2) zmiana wysokości kredytu,
 - 3) zmiana formy prawnego zabezpieczenia spłaty kredytu,
 - 4) niedotrzymanie przez kredytobiorcę zobowiązań zawartych w umowie.
10. Maksymalna wysokość oprocentowania kredytu nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych (odsetki maksymalne); jeżeli oprocentowanie kredytu przekracza wysokość odsetek maksymalnych, należą się odsetki maksymalne
11. Wysokość odsetek ustawowych, równa się sumie stopy referencyjnej NBP i 3,5 p.p. i jest ogłaszana przez Ministra Sprawiedliwości, w drodze obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

§ 10

1. Bank nalicza odsetki od kwoty wykorzystanego kredytu za okres od dnia wykorzystania kredytu przez kredytobiorcę do dnia poprzedzającego jego spłatę włącznie.
2. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej przy naliczaniu odsetek przyjmuje się, że rok ma 360 dni, a miesiąc 30 dni (nie dotyczy kredytu obrotowego w rachunku bieżącym, gdzie przyjmuje się, że rok ma 365 dni, a miesiąc rzeczywistą liczbę dni).

§ 11

1. Kredyt przeterminowany, oprocentowany jest według zmiennej stopy procentowej określonej w umowie.
2. Maksymalna wysokość oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, o którym mowa w ust. 1 nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie (odsetki maksymalne za opóźnienie); jeżeli oprocentowanie zadłużenia przeterminowanego przekracza wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie, należą się odsetki maksymalne za opóźnienie.
3. Wysokość odsetek ustawowych za opóźnienie. O których mowa w ust. 2 równa się sumie stopy referencyjnej NBP i 5,5 p.p.
4. Informacje o zmianie stopy kredytu lombardowego NBP publikowane w prasie codziennej (np. w dzienniku „Rzeczpospolita”) należy traktować, jako powiadamianie przez Bank, kredytobiorcy oraz dłużników Banku z tytułu zabezpieczenia spłaty kredytu o zmianie oprocentowania kredytu przeterminowanego.

§ 12

1. Bank pobiera od kredytobiorcy prowizje i opłaty określone w obowiązującej w Banku taryfie.
2. Taryfa opublikowana jest na tablicy oraz dostępna jest na stronie internetowej Banku oraz przy stanowisku obsługi klienta.
3. W trakcie trwania umowy taryfa może ulec zmianie; zmiana w tym zakresie nie wymaga sporządzenia aneksu do umowy.
4. Bank może zmienić rodzaje oraz wysokość opłat i prowizji wskazanych w taryfie wskutek zaistnienia jednej z wymienionych przyczyn:
 - 1) zmiany cennika usług świadczonych przez Krajową Izbę Rozliczeniową S.A., o co najmniej 0,1%,
 - 2) zmiany cen energii, taryf telekomunikacyjnych oraz opłat stosowanych przez inne instytucje, z usług których korzysta Bank przy wykonywaniu danej czynności o co najmniej 0,1%,
 - 3) zmiany poziomu inflacji w wysokości podanej przez Główny Urząd Statystyczny o co najmniej 0,1%,
 - 4) zmiany przepisów podatkowych lub rachunkowych dotyczących działalności Banku i świadczonych przez Bank usług,
 - 5) zmiany oferty Banku.
5. Zmieniona taryfa jest publikowana na tablicy lub stronie internetowej, a kredytobiorca zobowiązany jest do zapoznania się z jej treścią; przyjmuje się, iż kredytobiorca jest poinformowany o zmianie taryfy najpóźniej 14 dnia od jej opublikowania.
6. Kredytobiorca może odmówić przyjęcia zmian składając pisemne oświadczenie w terminie 14 dni od dnia, w którym został poinformowany o wprowadzonych zmianach; odmowa przyjęcia zmian jest jednoznaczna z wypowiedzeniem umowy.

7. Jeżeli w terminie 14 dni od poinformowania o wprowadzonych zmianach taryfy kredytobiorca nie wypowie umowy uznaje się, że zmiany zostały przyjęte i obowiązują strony od dnia wskazanego w decyzji Banku wprowadzającej zmianę.
8. W przypadku wypowiedzenia umowy kredytobiorca zobowiązany jest do spłaty kredytu do dnia upływu okresu wypowiedzenia.
9. Zapłacone przez kredytobiorcę opłaty i prowizje nie podlegają zwrotowi w przypadku niewykorzystania kredytu.

ROZDZIAŁ 5. Postawienie kredytu do dyspozycji kredytobiorcy

§ 13

1. Postawienie kredytu do dyspozycji kredytobiorcy następuje po:
 - 1) podpisaniu przez kredytobiorcę umowy oraz ustanowieniu prawnego zabezpieczenia spłaty kredytu, o ile umowa nie stanowi inaczej,
 - 2) zapłaceniu prowizji,
 - 3) spełnieniu innych warunków określonych w umowie.
2. Nie podpisanie umowy w uzgodnionym terminie, Bank uznaje za rezygnację z jej zawarcia. Rezygnacja kredytobiorcy z kredytu nie zwalnia go z obowiązku uiszczenia opłaty za rozpatrzenie wniosku, o ile jest wymagana.
3. Bank odstępuje od umowy oraz odmawia postawienia kredytu do dyspozycji kredytobiorcy lub wypłaty kredytu, jeżeli:
 - 1) kredytobiorca nie zapłacił prowizji lub opłat wynikających z umowy i innych umów podpisanych z Bankiem,
 - 2) przed postawieniem kredytu do dyspozycji kredytobiorcy lub przed wypłatą kredytu wszczęto postępowanie upadłościowe kredytobiorcy, wszczęto postępowanie egzekucyjne, wszczęto likwidację kredytobiorcy, zaszły okoliczności nieznane Bankowi w dniu podpisania umowy, które stwarzają zagrożenie dla terminowej spłaty kredytu,
 - 3) kredytobiorca nie rozpocznie wykorzystania kredytu w terminie określonym w umowie.
4. Odstąpienie od umowy nie zwalnia kredytobiorcy od obowiązku zapłaty prowizji przygotowawczej, a w przypadku jej zapłacenia nie uprawnia do żądania jej zwrotu.
5. Wypłata kredytu następuje w sposób określony w umowie.
6. Kredytobiorca zobowiązany jest wykorzystać kredyt w sposób i na cel określony w umowie.
7. Niewykorzystanie kredytu lub jego transzy w ustalonym w umowie terminie oznacza rezygnację kredytobiorcy z tej części kredytu, o ile postanowienia umowy nie stanowią inaczej.

ROZDZIAŁ 6. Zobowiązania i uprawnienia kredytobiorcy

§ 14

Kredytobiorca zobowiązuje się:

- 1) dostarczyć co najmniej w okresach kwartalnych sprawozdania finansowe co roku pełne sprawozdanie finansowe zweryfikowane przez biegłego rewidenta albo inne wymagane przez Bank dokumenty odpowiednie do formy i rodzaju prowadzonej działalności oraz księgowości, pozwalające na zbadanie aktualnej sytuacji ekonomiczno – finansowej kredytobiorcy; jeśli kredytobiorca należy do grupy kapitałowej, zobowiązany jest przedstawić skonsolidowane sprawozdanie kapitałowe grupy w formie wymaganej przez Bank,

- 2) niezwłocznie informować Bank o zmianach w statusie prawnym, składzie zarządu, zakresie i rodzaju prowadzonej działalności, lokalizacji, nazwie firmy oraz innych decyzjach i okolicznościach, które mogą mieć wpływ na prowadzoną działalność gospodarczą, zwłaszcza dotyczących kredytów i gwarancji udzielonych przez inne banki oraz zabezpieczeń ustanowionych na majątku kredytobiorcy,
- 3) do niezwłocznego poinformowania Banku o istotnych zmianach w strukturze akcjonariuszy, udziałowców lub właścicieli,
- 4) do umożliwienia pracownikom Banku przeprowadzenia inspekcji w siedzibie kredytobiorcy, w innych miejscach prowadzenia działalności oraz przeprowadzenia inspekcji nieruchomości będących prawnym zabezpieczeniem spłaty kredytu, w celu dokonania oceny sytuacji ekonomiczno – finansowej kredytobiorcy oraz stanu prawnego zabezpieczenia spłaty kredytu,
- 5) do przedkładania w Banku zawartych umów ubezpieczenia majątkowego i polis ubezpieczeniowych oraz do przedłużania w całym okresie kredytowania umów ubezpieczenia aktywów stanowiących przedmiot zabezpieczenia kredytu i przedkładania polis ubezpieczeniowych,
- 6) przedkładania operatów szacunkowych nieruchomości stanowiącej przedmiot prawnego zabezpieczenia spłaty kredytu co 36 miesięcy, chyba że umowa stanowi inaczej.

§ 15

1. Kredytobiorca może wystąpić z wnioskiem o zmiany w umowie, a w szczególności o:
 - 1) wydłużenie umowy i odnowienie kredytu na kolejny okres w odniesieniu do kredytów odnawialnych,
 - 2) podwyższenie kwoty kredytu,
 - 3) przedłużenie spłaty całości lub części kredytu.
2. Zmiany, o których mowa w ust. 1, mogą zostać dokonane po:
 - 1) uznaniu, że kredytobiorca posiada zdolność kredytową,
 - 2) podpisaniu aneksu do umowy,
 - 3) spełnieniu przez kredytobiorcę warunków określonych w aneksie do umowy.

ROZDZIAŁ 7. Spłata kredytu

§ 16

1. Wykorzystany kredyt wraz z odsetkami podlega spłacie w terminach, kwotach i na zasadach określonych w umowie.
2. W przypadku kredytów odnawialnych spłata kredytu następuje każdorazowo w momencie uznania środkami odpowiednio rachunku bieżącego albo rachunku kredytowego.
3. Kredytobiorca zobowiązany jest wpłacać środki przeznaczone na spłatę kredytu na rachunek obsługi kredytu, za wyjątkiem kredytów w rachunku bieżącym, w których każda wpłata na rachunek bieżący zmniejsza saldo zadłużenia.
4. Jeżeli termin spłaty całości lub części kredytu albo odsetek przypada na dzień ustawowo wolny od pracy, spłata kredytu następuje w dniu roboczym poprzedzającym termin spłaty.
5. Spłata całej kwoty zaciągniętego kredytu przez kredytobiorcę wraz z należnymi odsetkami i prowizjami oznacza wygaśnięcie umowy, za wyjątkiem kredytów odnawialnych.

ROZDZIAŁ 8. Reklamacje, skargi, wnioski

§ 17

1. Kredytobiorca zobowiązany jest na bieżąco sprawdzać prawidłowość wykonania przez Bank postanowień wynikających z umowy o kredyt.
2. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, niewykonania lub nienależytego wykonania postanowień, o których mowa w ust. 1 przez Bank, kredytobiorca może złożyć reklamację.
3. Reklamacja winna być złożona niezwłocznie, bezpośrednio po stwierdzeniu niezgodności lub powzięcia wiadomości o zdarzeniu dającym powód do złożenia reklamacji.
4. Złożenie reklamacji nie zwalnia kredytobiorcy z obowiązku terminowego regulowania zobowiązań wobec Banku.

§ 18

1. Reklamacja klienta instytucjonalnego może być złożona:
 - 1) osobiście w siedzibie Banku lub w placówce Banku formie pisemnej lub ustnej do protokołu,
 - 2) listownie w formie pisemnej na adres siedziby Banku lub placówki Banku,
 - 3) z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej wysyłając e-mail na adres podany na stronie internetowej Banku;
 - 4) faksem w formie pisemnej na numery placówek Banku podane są na stronie internetowej Banku.
2. Adresy siedziby Banku i placówek Banku zamieszczone są na stronie internetowej Banku.
3. Treść reklamacji złożonej w formie pisemnej powinna zawierać:
 - 1) imię i nazwisko lub nazwę składającego reklamację,
 - 2) adres korespondencyjny,
 - 3) dokładny opis zdarzenia lub przedmiotu zastrzeżeń klienta,
 - 4) oczekiwany przez klienta stan po rozpatrzeniu zastrzeżeń,
 - 5) własnoręczny podpis składającego reklamację zgodny z zasadami reprezentacji klienta.
4. W przypadku stwierdzenia przez Bank braku informacji wymaganych do rozpatrzenia reklamacji, Bank zwraca się do klienta o ich uzupełnienie w formie, w jakiej klient złożył reklamację.
5. W sytuacji odmowy podania przez klienta wszystkich danych niezbędnych do rozpoczęcia procesu dotyczącego rozpatrzenia reklamacji, Bank informuje klienta, że rozpatrzenie reklamacji nie będzie możliwe ze względu na niekompletność oświadczenia klienta. Niezależnie od powyższego, Bank udziela odpowiedzi na reklamację w terminie określonym w ust. 7, a w szczególnie skomplikowanych przypadkach w terminie określonym w ust. 8.
6. Fakt przyjęcia reklamacji potwierdzany jest w formie pisemnej.
7. Bank odpowiada na reklamację bez zbędnej zwłoki nie później niż w terminie do 30 dni kalendarzowych od daty wpływu reklamacji do Banku.
8. W szczególnie skomplikowanych przypadkach termin, o którym mowa w ust. 7 może ulec wydłużeniu do 60 dni kalendarzowych, a jeśli reklamację złożył klient instytucjonalny nie będący osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą – do 90 dni kalendarzowych; za szczególnie skomplikowane przypadki uznaje się konieczność uzyskania przez Bank od podmiotów trzecich współpracujących z Bankiem informacji niezbędnych do rozpatrzenia reklamacji, m.in. administratorów baz danych.
9. W przypadku braku możliwości udzielenia odpowiedzi na złożoną reklamację w terminie określonym w ust. 7 Bank w formie pisemnej w terminie 14 dni od dnia wpływu reklamacji:
 - 1) wyjaśnia przyczyny opóźnienia w rozpatrywaniu reklamacji;

- 2) wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone;
- 3) wskazuje przewidywany termin udzielenia odpowiedzi, który nie może być dłuższy niż:
 - a) 60 dni kalendarzowych od daty wpływu reklamacji do Banku w przypadku klienta instytucjonalnego składającego reklamację będącego osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą (w tym rolnik, wspólnik spółki cywilnej),
 - b) 90 dni kalendarzowych w przypadku pozostałych klientów instytucjonalnych.
10. Do zachowania terminu, o którym mowa w ust. 7 i 8 wystarczy wysłanie odpowiedzi do klienta przed jego upływem.
11. Udzielając odpowiedzi na reklamację Bank bierze pod uwagę stan faktyczny istniejący w ostatnim dniu terminu na udzielenie odpowiedzi na reklamację – określonego w ust. 7, a w szczególnie skomplikowanych przypadkach w ust. 8 – chyba, że informacje i ewentualne dokumenty, jakimi dysponuje Bank, umożliwiają udzielenie odpowiedzi wcześniej.
12. W przypadku gdy zmianie ulegnie stan faktyczny, w oparciu o który Bank udzielił odpowiedzi na reklamację, Bank ponownie rozpoznaje reklamację biorąc pod uwagę zmieniony stan faktyczny, o ile zmiany nastąpiły na korzyść klienta.
13. W przypadku, gdy Bank nie dochowa terminu, o którym mowa w ust. 7, a w szczególnie skomplikowanych przypadkach w razie reklamacji złożonej przez klienta instytucjonalnego będącego osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą (w tym wspólnikiem spółki cywilnej lub rolnikiem) – terminu 60 dni kalendarzowych od daty wpływu reklamacji do Banku, reklamację uznaje się za rozpatrzoną zgodnie z wolą klienta.
14. Odpowiedź na reklamację udzielana jest w formie pisemnej i wysyłana:
 - 1) listem poleconym na adres wskazany w reklamacji przez klienta, z zastrzeżeniem pkt 2;
 - 2) wyłącznie na wniosek klienta z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej na adres mailowy, z którego reklamacja została wysłana, chyba że klient poda w reklamacji inny adres mailowy poprzez załączenie skanu odpowiedzi.

§ 19

1. Klient może składać do Banku skargi w zakresie dotyczącym usług świadczonych przez Bank lub wykonywanej przez Bank działalności.
2. Klient może składać do Banku wnioski w zakresie dotyczącym poprawy funkcjonowania Banku, lepszego zaspokojenia potrzeb klientów Banku, usprawnienia pracy lub poszerzenia oferty.
3. Do skarg i wniosków stosuje się odpowiednio postanowienia niniejszego rozdziału za wyjątkiem § 18 ust. 13 oraz § 20 ust. 2 pkt 5).

§ 20

1. Bank jest podmiotem podlegającym nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
2. Od stanowiska zawartego w odpowiedzi na reklamację klient może:
 - 1) odwołać się do wyższych szczebli decyzyjnych Banku, w tym do Rady Nadzorczej Banku;
 - 2) złożyć zapis na sąd polubowny przy Komisji Nadzoru Finansowego;
 - 3) skorzystać z instytucji Arbitra Bankowego przy Związku Banków Polskich;
 - 4) wystąpić z powództwem do sądu powszechnego;
 - 5) w przypadku klientów będących osobami fizycznymi prowadzącymi działalność gospodarczą (w tym rolnikami, wspólnikami spółki cywilnej) - złożyć wniosek do Rzecznika Finansowego w sprawie rozwiązania sporu (od dnia 1 stycznia 2016 r.).

ROZDZIAŁ 9. Zakończenie umowy

§ 21

1. Bank ma prawo wstrzymać w całości lub w części wypłatę kredytu oraz wypowiedzieć kredyt w całości lub w części w przypadku:
 - 1) zagrożenia lub utraty zdolności kredytowej przez kredytobiorcę,
 - 2) zagrożenia terminowej spłaty kredytu z powodu złego stanu majątkowego kredytobiorcy,
 - 3) gdy kredytobiorca stał się niewypłacalny, niezależnie od okoliczności, które były tego przyczyną,
 - 4) niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu w szczególności, gdy spłata kredytu, odsetek lub prowizji nie przebiega terminowo, kredyt został przeznaczony na inne cele niż określone w umowie,
 - 5) zmniejszenia się wartości rynkowej przedmiotu zabezpieczenia wierzytelności Banku z tytułu udzielonego kredytu,
 - 6) gdy nastąpiło inne zdarzenie, które w opinii Banku mogłoby w istotny sposób wpłynąć na zdolność kredytobiorcy do wypełnienia jego zobowiązań związanych z umową,
 - 7) jeżeli informacje lub dokumenty przekazane Bankowi, będące podstawą udzielenia kredytu lub sporządzone w okresie kredytowania, okażą się w istotnym zakresie nieprawdziwe, nierzetelne lub fałszywe,
 - 8) utraty przez kredytobiorcę zgody, zezwolenia, licencji bądź koncesji potrzebnej kredytobiorcy do prowadzenia działalności,
 - 9) podziału, likwidacji, upadłości lub wszczęcia postępowania naprawczego wobec kredytobiorcy,
 - 10) wszczęcia egzekucji wobec kredytobiorcy przez innego wierzyciela,
 - 11) nieudostępnienia danych lub nieprzekazania dokumentów w sposób i w terminie wskazanym w regulaminie lub w umowie albo uniemożliwienia przeprowadzenia inspekcji, o której mowa w regulaminie lub w umowie,
 - 12) naruszenia warunków udzielania kredytu niewymienionych w regulaminie lub w umowie.
2. Termin wypowiedzenia wynosi 30 dni od dnia następnego po dniu doręczenia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy, a w przypadku zagrożenia upadłością 7 dni.
3. W przypadku wypowiedzenia umowy kredytobiorca zobowiązany jest spłacić kredyt do upływu okresu wypowiedzenia; po upływie tego terminu kredyt staje się wymagalny.
4. W przypadku wypowiedzenia umowy, kredytobiorca nie może domagać się od Banku postawienia do jego dyspozycji niewykorzystanej części kredytu.
5. W okresie wypowiedzenia Bank nie udziela kredytobiorcy nowych kredytów i nie zwiększa zadłużenia z tytułu udzielonych kredytów w stosunku do salda zadłużenia występującego w dniu wypowiedzenia umowy.

§ 22

1. Jeżeli kredytobiorca nie dokona spłaty całości lub części kredytu, odsetek, prowizji lub opłat lub którejkolwiek z tych należności w terminie określonym w umowie lub wskazanym przez Bank w odrębnym wezwaniu, Bank ma prawo do przymusowego dochodzenia roszczeń, w tym wszczęcia postępowania egzekucyjnego.
2. Kredytobiorca zobowiązany jest do pokrycia kosztów związanych z przymusowym dochodzeniem roszczeń przez Bank.
3. Należności Banku zaspokajane są w następującej kolejności:

- 1) koszty sądowe, koszty windykacji, rozumiane jako koszty opłat pocztowych, monitów, wezwań, koszty opinii rzeczoznawców, uzasadnione koszty pomocy prawnej, koszty poniesione w związku z odebraniem przedmiotu stanowiącego zabezpieczenie, itp.,
 - 2) prowizje i opłaty,
 - 3) odsetki od przeterminowanych należności,
 - 4) odsetki zaległe od kredytu,
 - 5) kapitał zaległy,
 - 6) odsetki bieżące od kredytu,
 - 7) kapitał bieżący.
4. Bank może jednostronnie zmienić sposób zaspokojenia należności określony w ust. 3.
5. W sytuacji, gdy Bank, dochodząc swych roszczeń w ramach przyjętych zabezpieczeń uzyska kwotę:
- 1) równą wierzytelności Banku z tytułu niespłaconej w terminie całości lub części wykorzystanego kredytu wraz z należnymi Bankowi odsetkami, prowizjami i innymi kosztami – zobowiązanie kredytobiorcy wobec Banku wygasa,
 - 2) niższą od kwoty niespłaconej w terminie części lub całości wykorzystanego kredytu wraz z należnymi odsetkami, prowizjami i innymi kosztami – Bank dochodzi zapłaty różnicy od kredytobiorcy oraz innych osób zobowiązanych,
 - 3) wyższą od kwoty wierzytelności Banku z tytułu niespłaconej w terminie całości lub części wykorzystanego kredytu wraz z należnymi odsetkami, prowizjami i innymi kosztami – zobowiązanie kredytobiorcy wygasa, zaś Bank zwraca uzyskaną nadwyżkę kredytobiorcy.
6. Ostateczne rozliczenie kredytobiorcy z tytułu kredytu, odsetek i innych kosztów oraz zwrot lub zwolnienie zabezpieczenia nastąpi po całkowitej spłacie kredytu przez kredytobiorcę.

ROZDZIAŁ 10. Postanowienia końcowe

§ 23

1. Rozwiązanie umowy lub jej zmiana wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności, o ile umowa lub regulamin nie stanowi inaczej.
2. Jeżeli w umowie lub regulaminie mowa jest o dniach, bez wyraźnego wskazania, iż termin określono w dniach roboczych, przyjmuje się, iż mowa jest o dniach kalendarzowych.
3. W sprawach nieuregulowanych w umowie lub regulaminie, stosuje się powszechnie obowiązujące przepisy prawa.

§ 24

1. Regulamin stanowi załącznik do umowy i jest jej integralną częścią.
2. Bank zastrzega sobie prawo zmiany regulaminu z ważnych przyczyn, za które uznaje się:
 - 1) wprowadzenie zmian w powszechnie obowiązujących przepisach prawa, regulujących działalność sektora bankowego lub świadczone przez banki usługi,
 - 2) zmianę interpretacji przepisów regulujących działalność sektora bankowego lub świadczone przez banki usługi wynikające z orzeczeń sądów, w tym sądów Wspólnot Europejskich, decyzji, rekomendacji lub zaleceń Narodowego Banku Polskiego, Komisji Nadzoru Finansowego lub innych właściwych w tym zakresie organów lub urzędów kontrolnych, w tym organów i urzędów Unii Europejskiej,
 - 3) dostosowanie do koniecznych zmian w funkcjonującym w Banku systemie informatycznym,
 - 4) zmiany oferowanych usług przez Bank,

- 5) zmiany poziomu inflacji według danych podawanych przez Główny Urząd Statystyczny, o co najmniej 0,1%,
 - 6) zmiany organizacyjne w Banku,
 - 7) zmiany sytuacji rynkowej.
3. O zmianach dokonanych w regulaminie, Bank będzie informował kredytobiorcę pisemnym zawiadomieniem; treść zmian dostępna będzie w placówkach Banku.
 4. Brak zastrzeżenia w terminie 14 dni od otrzymania zawiadomienia będzie równoznaczne ze zgodą na proponowane zmiany, przy czym zawiadomienie uznaje się za doręczone po 14 dniach od jego wysłania.
 5. Jeżeli kredytobiorca nie przyjmie zmienionych warunków regulaminu będzie to równoznaczne z wypowiedzeniem umowy.
 6. W przypadku wypowiedzenia umowy kredytobiorca zobowiązany jest spłacić kredyt do upływu okresu wypowiedzenia.
 7. Regulamin na podstawie art. 384 Kodeksu cywilnego i art. 109 ust. 2 Prawa bankowego jest wiążący dla stron.